

**STIFTUNG
SCHRIFTKULTUR E.V.**

Research archief en bibliotheek

Wat doen twee European Lettering Institute studenten tijdens de zomervakantie? Ze gaan op zoek naar letters. Op het warmste van de zomervakantie trokken ze naar Duitsland, de auto volgeladen met A3 printer/scanner, laptops en camera's, waar ze toegang kregen tot de bibliotheek en het archief van Stiftung Schriftkultur e.V. in Homburg.

De aanleiding tot deze trip was een opdracht die ik kreeg vanuit het European Lettering Institute om research te doen naar een historisch schrift en een hedendaagse interpretatie ervan. Voor historisch schrift koos ik de quadrata met als hedendaags voorbeeld een prachtige gemoderniseerde quadrata van Jean Larcher.

Op maandagmorgen werden we verwelkomd door Katharina Pieper, die ons meteen een rondleiding gaf in het Archief van Jean Larcher. Daarna mochten we de tentoonstellingsruimte bezoeken waar momenteel Katharina's werk tentoongesteld wordt naast dat van Jean Larcher. Tenslotte bezochten we de zeer uitgebreide bibliotheek, waarin we gedurende de volgende dagen ons hart konden ophalen met het zoeken naar letters. We maakten analyses en fotograferden vele werken. Van kalligrafen is niet veel in huis gekomen: we zaten immers te diep met de neus in de boeken.

De boeken uit de privécollectie van Jean Larcher en Katharina Pieper recentelijk aangevuld met boeken uit giften waren een ware ontdekking. Antieke boeken met originele etsen van de canchellaesca of anglaise veelal in het Spaans, Frans of Italiaans. Van de taal op zich heb ik niet zo veel begrepen, de letters daarentegen waren om duimen en vingers bij af te likken. Een ware ontdekking was het dikke boek 'El Arte de escribir' van Servidori uit 1789. Een historische turf met honderden originele koperplaatafdrukken van historische lettertypes. Breekbare boekjes en schriftjes, die we enkel mochten aanraken met handschoenen en die ons een schat aan informatie gaven. Kortom heel veel voorbeelden van mogelijke lettervormen. Naast historische boeken zijn er ook hedendaagse werken te vinden over zowel typografie, kalligrafie, logo-ontwerp ...

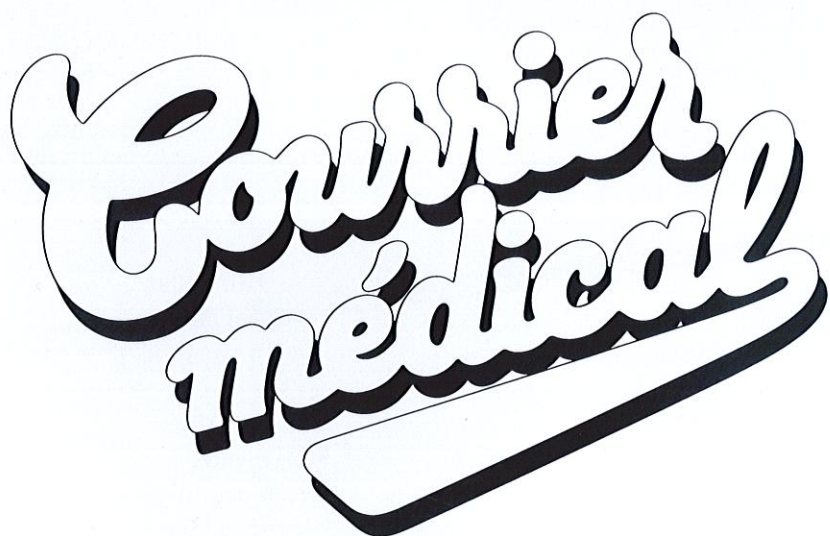
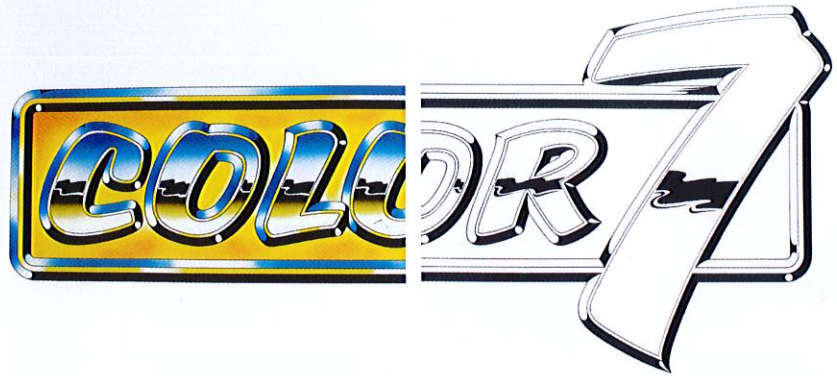
Op de tweede dag mochten we de originele werken uit het boek 'Trait de Caractère' van Jean Larcher inkijken. Het boek waarin ik mijn inspiratie voor een gemoderniseerde quadrata vond. De werken in het meer dan zeshonderd pagina tellende boek zijn een ware streling voor het oog. De originelen die we mochten bekijken waren nog impressionanter. Het was voor ons zalig dat we zowel het origineel, als het werk in het boek konden vergelijken en ieder detail mochten bestuderen. Katharina liet geen enkele van onze vragen onbeantwoord. Op demonstratieve wijze toonde zij ons de mogelijkheden van wat je allemaal uit een redispens kan toveren. Op onze vraag bracht Katharina eigen werk mee en ook weer mochten we van alles vragen en kregen we tips en uitleg over materialen en technieken. Haar werk is totaal anders dan dat van Jean maar even mooi en interessant. De vrije bewegingen in haar werk zijn onderbouwd door een historische kennis van alle lettertypes.

liberte

Na twee dagen snuffelen in boeken en originele werken, mochten we de laatste dag gaan grasduinen in het archief van Jean Larcher. Het bestaat uit originele typografische ontwerpen, zowel schetsen als volledig uitgewerkte ontwerpen. Naast de vele zwart-wit logo's vonden we er zelfs terug in kleur. Katharina wist ons te vertellen dat airbrush de methode was om je ontwerp kleur te geven vóór het computertijdperk. Ze waren vooral Amerikaans geïnspireerd, maar er waren ook ontwerpen voor platenhoezen, businesskaartjes en nog veel meer. Voor ons was het vooral met open mond staan kijken naar de nauwkeurigheid waarmee het handwerk werd gemaakt. We eindigden onze laatste dag in de bibliotheek met het inkijken van tijdschriften, werkboeken en probeerden zoveel mogelijk informatie te verzamelen. We hebben een schat aan informatie opgedaan en hebben nu een rijk gevuld persoonlijk archief dat ons weer nieuwe ideeën zal geven.

Het was een hartverwarmend bezoek in een prachtige omgeving die onze honger naar de letter alleen maar heeft vergroot. De research naar een gemoderniseerde quadrata leidde tot zoveel meer. We danken Katharina Pieper en de Stiftung Schriftkultur e.V. voor hun gastvrijheid en het delen van alle kennis.

TEKST | Ingrid Depoover
FOTO | Jolien Goemaere
WERK | Jean Larcher

...but in its turn
...cultivation
...which carries
the observation
careful for
not accident
beautiful
consequence
uncertain
they the
beautiful
...S

SCRIPTORES

COLOFON

Ledentijdschrift van de Nederlands-Vlaamse
vereniging voor kalligrafen verschijnt viermaal
per jaar 2019 jaargang 34 nummer 1

Redactieadres tijdschrift
Scriptores, Postbus 1, B-2650 Edegem
scriptores.secretariaat@gmail.com

Secretariaat | Ledenadministratie
NEDERLAND: Postbus 92, NL-5100 AB Dongen
BELGIË: Postbus 1, B-2650 Edegem
scriptores.secretariaat@gmail.com

Verantwoordelijke uitgever
Mieke Veraa, Hortensiastraat 1
NL- 5102 XS Dongen

Redactie
Ingrid Depoover, Erik Geuens, Astrid Griffioen

Redactiemedewerkers
Christiaan J. de Chattelion, Karel Lobijn,
Marja Stigter, Huguette Van Raemdonck

Eindcorrectie
Huguette Van Raemdonck

Aan dit nummer werkten mee
Haye Bijlstra, Corrie Cameron,
Jolien Goemaere, Baukje Scheppink,
Gin Van Nerom, Leonie Vollenberg

Verzending
Martha Coevert

Lay-out
Goemaere Graphics

Druk | papier
Indrukmakers – Rosier, Hoorn
cover: 250 grams Heaven satin
binnenwerk en DiP: 150 grams Heaven satin

SCRIPTORES

Nederlands-Vlaamse vereniging voor kalligrafen
www.scriptores.be en www.scriptores.nl
ingeschreven in het Verenigingsregister
van de Kamer van Koophandel in Rotterdam
onder nummer V 40345064

Bestuur
Mieke Veraa, Voorzitter, NL-Dongen
Lut Vanden Bossche, Penningmeester, B-Brussel
Wilma van der Leer, Secretariaat, NL-Rhoon
Bernadette D'haese, B-Vosselaar
Mary Koperdraat, NL-Amersfoort
Martha Coevert, NL-Schellinkhout

Lidgelden
Lidgeld € 42,-. Contributie buitenland € 50,-
NEDERLAND:

IBAN NL06 INGB 0006 2932 72
SWIFT|BIC INGBNL2A

BELGIË:
IBAN BE29 4563 0780 4164
SWIFT|BIC KREDBEBB

Alle rekeningen op naam van Scriptores
NL-Dongen. scriptores.financien@gmail.com

Het lidmaatschapsjaar van Scriptores is gelijk
aan het kalenderjaar. Het lidmaatschap wordt
stijlzwijgend verlengd. Schriftelijke opzegging
dient voor 1 oktober van het lopend kalenderjaar
bij het secretariaat van de vereniging binnen te zijn.

Coverfoto
Jean Larcher

DOE JE MEE?

We zijn alweer een paar maanden onderweg in 2019. De dagen worden flink langer en de lentezon komt eraan. De eerste tekenen van een grote schoonmaak of opruimbeurt dienen zich aan. En voor sommigen betekent het ook meer naar buiten en minder achter de schrijftafel. Maar ho! Heb je je al opgegeven voor ons nieuwe jubileumboek? Nee? Doe het alsnog. Hoe meer deelnemers, hoe completer ons boek. Wij rekenen op jullie deelname voor een mooi eindresultaat.

Inschrijven kan nog steeds de komende weken en er is nog tijd genoeg om een nieuw werk te maken. En inspiratie, die kun je bijvoorbeeld dan weer buiten opdoen tijdens een wandeling of op een terras in het eerder genoemde lentezonnetje. Inclusief schetsboekje voor je ideeën.

Schrijf je in en maak deel uit van het jubileumboek. Doe je mee?

Mieke Veraa, Voorzitter Scriptores

INHOUD

- 02 | **PORTRET** | Corrie Cameron
- 07 | **WERK IN WORDING** | Gezelle ten voeten uit
- 10 | **MATERIALEN** | Glazen pen
- 14 | **GESPOT** | Letters in Antwerpen
- 20 | **Research archief en bibliotheek** Stiftung Schriftkultur
- 24 | **NIEUWS** | Info over workshops en tentoonstellingen
- DE INSPIRATIE PAGINA** | Leporello Sterboekje

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud en auteursrechten op beelden van door derden aangeleverde artikelen. Vermenigvuldigen en/of openbaar maken door middel van druk, fotokopie of welke andere wijze ook is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van Scriptores.